

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Základní škola Rajhradice, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace

Školní družina

Obsah

I.	Identifikační údaje	3
II.	Charakteristika ŠVP	4
	Konkrétní cíle zájmového vzdělávání	4
	Formy zájmového vzdělávání	4
	Materiální podmínky	5
	Personální podmínky	5
	Ekonomické podmínky	5
	Zajištění bezpečnosti	5
	Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ..	6
III.	Časový plán	6
IV.	Obsah zájmového vzdělávání	7
V.	Hodnocení činnosti	7
VI.	Závěrečná ustanovení	7
	Přílohy	8

I. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Předkladatel:

Název školy: Základní škola Rajhradice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Adresa školy: Hlavní 36, Rajhradice 66461

IZO: 600 110 907

IČO: 494 597 59

Jméno ředitele: Mgr. Blanka Prišťová

Kontakty:

Tel: +420 774 066 461

Email: zsrajhradice@gmail.com

Web: www.zsrajhradice.cz

Zřizovatel:

Název: Obec Rajhradice

Adresa: Krátká 379, Rajhradice, 664 61

Kontakty:

Tel: +420 547 232 319; +420 739 426 334

Email: rajhradice@rajhradice.cz

Web: www.rajhradice.cz

Platnost dokumentu:

Datum: od 1. 9. 2022

Č.j.: 74/2022

razítko

.....
podpis ředitelky školy

II. Charakteristika ŠVP

A. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Hlavním cílem je tedy vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Jednotlivé dílčí cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí (viz. příloha č.1), které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny:

1. kompetence k učení,
2. kompetence k řešení problémů,
3. kompetence komunikativní,
4. kompetence sociální a interpersonální,
5. kompetence občanské,
6. kompetence pracovní.

B. Formy zájmového vzdělávání

Naplňování cílů se bude uskutečňovat formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Školní družina umožňuje i odpočinkové činnosti.

Pravidelná činnost představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Odpočinkové činnosti chápeme jako klidovou činnost (poslech, individuální hra, klid po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační či tvořivá činnost, tělovýchovná aktivita), kterým kompenzujeme jednostrannou zátěž během vyučování.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, po organizované části, spontánní hry žáků.

Příležitostné akce přesahují zpravidla rámec činností (např. výlety, exkurze, akce).

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

C. Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici samostatné prostory pro činnost I. oddělení v přízemí školy. K činnosti II. oddělení využívá prostory červené třídy v 1. nadzemním podlaží. Veškeré pomůcky, hry (stolní, didaktické), stavebnice jsou umístěny tak, aby byly k dispozici oběma odděleními. Pro rozvíjení hudebních dovedností lze využívat učebny, ve kterých jsou umístěny klavíry, pro práci s výpočetní technikou zelenou třídu a pro pohybové dovednosti především venkovní prostory (školní dvůr, fotbalové hřiště).

Při pobytu venku je sjednáno se zřizovatelem využití veškerých jeho sportovních prostor, na vycházky chodí do okolí obce. Vychovatelky sledují možnost doplňování a zlepšování materiálních podmínek.

D. Personální podmínky

Činnost školní družiny je zajišťována kvalifikovanými vychovatelkami. Odborný růst si prohlubují v akreditovaných kurzech i samostudiem v rámci časových možností s minimálním omezením činnosti školní družiny.

E. Ekonomické podmínky

Činnost školní družiny je hrazena z prostředků obce za finančního přispění rodičů formou úplaty za zájmové vzdělávání. Výše příspěvku je stanovena vždy na jeden vzdělávací cyklus po projednání se zřizovatelem.

F. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Bezpečnost při pobytu ve školní družině, tj. při všech činnostech, které se v ní provozují, je velice důležitá.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu,
- vhodný stravovací a pitný režim,
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny,
- ochrana žáků před úrazy.

Psychosociální podmínky:

- klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost,
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům; činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáka praktický smysl a vede k praktické zkušenosti; sledování všestranného prospěchu žáka jako hlavního článku veškeré pedagogické činnosti,

- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem; dostatečná zpětná vazba,
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy,
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společenských pravidel, spravedlnosti, spolupráce,
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti družiny a jejím vnitřním životě.

Tyto a další podmínky jsou rozpracovány ve vnitřních předpisech týkajících se činnosti školní družiny.

G. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná individuální pozornost.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

III. Časový plán

Časový plán je sestavován na dobu čtyř let. Zahrnuje činnosti s různorodými náměty, které počítají s věkovým složením žáků, s průběžným a důsledným působením vychovatelek, se zařazením příležitostných akcí, které umožňují tvořivě reagovat na změny. Vychovatelky ve vzájemné shodě zpracovávají na každý školní rok tematický plán.

IV. Obsah zájmového vzdělávání

Obsahem jsou konkrétní činnosti (příloha č. 2) vycházející z tematických oblastí základního vzdělání: Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Člověk a zdraví a Jazyk a jazyková komunikace. Vzhledem k tomu, že do školní družiny docházejí žáci různého věku, nejsou činnosti určeny pro jednotlivé věkové stupně nebo žáky konkrétních ročníků. Činnosti lze použít opakovaně k prohloubení dovedností žáků.

V. Hodnocení činnosti

Na konci vzdělávacího cyklu probíhá evaluace činnosti školní družiny a hodnoceny jsou:

- podmínky činnosti (personální stav, materiální podmínky – prostor, nábytek, pomůcky, uspořádání)
- organizace činnosti (motivace, respektování specifik práce školní družiny, využívání zásad pedagogiky volného času, zohledňování specifik jednotlivých žáků, využití času vyhrazeného pro činnosti, zajištění bezpečnosti, funkčnost závěrečného hodnocení činností)
- činnost vychovatelek (jednání se žáky, způsob komunikace, navozování tvůrčí atmosféry, pestrost zvolených činností, zvládání tzv. režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobsluha, hygienické návyky apod.).

VI. Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program je „živým“ dokumentem, který nemá konečnou podobu. Je na konci vzdělávacího cyklu zhodnocen a poznatky slouží k doplnění nově zpracovaného dokumentu.

Příloha č.1

Kompetence

1. Kompetence k trávení volného času

Dítě tráví účelně volný čas; orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití; vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic; rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech; rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování); odmítá nevhodné nabídky trávení volného času.

2. Kompetence komunikativní

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci; myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami; vyjádří svůj názor; komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými; dokáže mluvit na veřejnosti; účinně se zapojuje do diskuse; řeší konflikty; dokáže vyjádřit své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolními prostředky řečí, gestem i dalšími prostředky; nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým; využívá informační a komunikační prostředky; z předkládaných informací si vybírá; komunikuje kultivovaně.

3. Kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá dění a problémů, která ho motivují k řešení podobných problémů a situací; problém se snaží pochopit a najít příčinu, plánuje další řešení; při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky; hledá různé způsoby řešení problémů; ověřuje prakticky správné řešení problémů; chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli; rozlišuje správná a chybná řešení; spontánně přichází s novým řešením - je kreativní; dovede se přizpůsobit změnám - je flexibilní; svá rozhodnutí obhájí a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí; je iniciativní a podnikavý; započaté činnosti dokončuje; v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

4. Kompetence sociální a personální

Dítě plánuje, organizuje, řídí a hodnotí; odhaduje rizika svých nápadů; k úkolům i povinnostem přistupuje odpovědně; samostatně rozhoduje o svých činnostech; uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky; projevuje citlivost a ohleduplnost; rozpozná vhodné a nevhodné chování; podílí se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu; ve skupině spolupracuje; dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis; respektuje dohodnutá pravidla; je schopen respektovat jiné; spolupracuje ve skupině; je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi; je solidární; vytváří si pozitivní představu o sobě samém - ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl sebeuspokojení a sebeúcty.

5. Kompetence pracovní

Dítě si osvojí pracovní návyky; používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení ŠD; dodržuje bezpečnost; zvládá pravidla správného stolování a hygienických návyků.

6. Kompetence občanské a pracovní

Dítě si uvědomuje svá práva a práva druhých; vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit; chová se zodpovědně; dbá na osobní zdraví své i druhých; chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské); respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny; chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejich význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují; váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání; projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům; podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí; váží si tradice a kulturního dědictví.

7. Kompetence k učení

Dítě započatou práci dokončí; vybírá a využívá pro efektivní učení (práci) vhodné způsoby; kriticky ohodnotí své výkony; učí se nejen spontánně, ale také vědomě; klade si otázky a hledá na ně odpovědi; všímá si souvislostí mezi jevy; samostatně pozoruje a experimentuje; vědomosti získává z různých pramenů a zdrojů; získané poznatky dává do souvislostí; zkušenosti uplatňuje v praktických situacích.

Příloha č. 2

Přehled výstupů v zájmovém vzdělávání

1. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

1.1. Tematický okruh: Místo, kde žijeme

- 1.1.A orientuje se v místě bydliště,
- 1.1.B seznámí se s prostředím školy, orientuje se v prostředí školy,
- 1.1.C určí význačné budovy v obci a orientuje se podle nich,
- 1.1.D orientuje se v okolní krajině, při přímém pozorování popíše krajinu v okolí,
- 1.1.E seznamuje se s různými státy světa,
- 1.1.F pracuje s jednoduchou mapou, plánkem.

1.2. Tematický okruh: Lidé kolem nás

- 1.2.A vyjmenuje členy rodiny,
- 1.2.B vysvětlí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností,
- 1.2.C rozlišuje správné a nesprávné chování u sebe i u druhých,
- 1.2.D respektuje a toleruje odlišnosti, přednosti a nedostatky svých spolužáků,
- 1.2.E dodržuje pravidla slušného chování.

1.3. Tematický okruh: Lidé a čas

- 1.3.A orientuje se v režimu dne,
- 1.3.B rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost (generace, roční období, proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života),
- 1.3.C popíše život v rodině.

1.4. Tematický okruh: Rozmanitost přírody

- 1.4.A pozoruje živou i neživou přírodu,
- 1.4.B popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích,
- 1.4.C podle určujících znaků určí přírodniny,
- 1.4.D zapojuje se do zlepšení životního prostředí v nejbližším okolí,
- 1.4.E využívá přírodniny při tvořivých činnostech.

1.5. Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví

- 1.5.A osvojuje si hygienické dovednosti a návyky,
- 1.5.B sestaví zdravý jídelníček a připraví jednoduchý pokrm,
- 1.5.C na modelových situacích procvičuje odmítnutí návykových látek,
- 1.5.D osvojuje si bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce,
- 1.5.E na modelových situacích si procvičuje chování v krizových situacích.

2. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

- 2.A při spontánní kresbě a malbě rozvíjí smysl pro barevnost,
- 2.B rozvíjí fantazii při výtvarném projevu,
- 2.C spojí pohyb s hudbou.

3. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

- 3.A rozvíjí jemnou motoriku,
- 3.B pracuje s drobným a různým materiálem,
- 3.C využívá při tvoření prvky lidových tradic,
- 3.D pracuje podle slovního návodu, podle pokynu.
- 3.E při používání pracovních pomůcek dbá na bezpečnost,
- 3.F pracuje se stavebnicemi podle návodů,
- 3.G rozvíjí zručnost, vytrvalost a fantazii,
- 3.H správně stoluje,
- 3.I udržuje pořádek na svém místě při všech činnostech.

4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho zdraví

- 4.A hraje v duchu fair play,
- 4.B organizuje nenáročnou pohybovou činnost, soutěže a kolektivní hry,
- 4.C spolupracuje při pohybových činnostech a soutěžích,
- 4.D reaguje na základní pokyny,
- 4.E zapojuje se do nabízených příležitostí k pohybu,
- 4.F zapojuje se do týmových činností a soutěží.

5. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

- 5.A při vyjadřování správně vyslovuje,
- 5.B vyjadřuje se kultivovaně v běžné komunikaci,
- 5.C dramatičuje pohádku, příběh, scénku,
- 5.D prohlubuje čtenářské dovednosti,
- 5.E zapojuje se do dramatizace.